

voor u ligt de uitdagende en bijzondere opdracht om de provincie Limburg de komende vier jaar nog mooier te maken. Want zijn we niet allemaal op zoek naar de beste manieren om *samen* tot oplossingen te komen voor de klimaatproblematiek, de landbouwtransitie wat eigenlijk een voedseltransitie is?

Om te komen tot een duurzame, volhoudbare landbouw, is het noodzakelijk om de verschillende uitdagingen in samenhang met elkaar op te pakken. En dat is waar natuurinclusieve en biologische boeren naar streven. Natuurinclusieve en biologische boeren dragen bij aan de provinciale doelen op het gebied van waterkwaliteit, bodem, biodiversiteit, klimaat en landschap, evenals aan dierenwelzijn. Evenals aan de gezondheid van de mensen die graag in de provincie wonen. Want naast dat de inwoners van de provincie Limburg bekend staan om hun bourgondische leefstijl, wil de provincie ook gezonde voeding en gezonde leefstijl promoten.

Jullie zullen al behoorlijk wat brieven en gesprekken hebben moeten doorploegen, daarom houden wij het kort maar krachtig. Met als bijlage een duidelijke lijst vanuit het [Groenboerenplan](#).

Hierbij laten we jullie zien welke aanbevelingen wij jullie graag aanbieden voor de provincie Limburg

Koplopers

Elke transitie vraagt en kent koplopers die het al doen, kennis en ervaring opdoen en deze vervolgens uitdragen. Ook in Limburg zijn er talloze koplopers te vinden die niet wachten, maar zelf aan de slag zijn gegaan om hun bedrijf duurzamer en diervriendelijker te maken. Deze koplopers vertellen hier graag over!

Aanbeveling: ga voor elk thema, voor elke sector (kan via Caring Farmers) op zoek naar een koploper die zijn/haar ervaring wil delen en geef deze een regelmatig podium.

Boer-burger verbinding ofwel korte-keten

Volgens ons is er maar 1 manier om de kiezers tot elkaar te brengen: de boer-burger verbinding, net zoals de BBB ook meldt in haar verkiezingsprogramma.

De afgelopen tien jaar ontwikkelden zich al van onderop vele zogenaamde korte keten projecten in Limburg: kortere routes en minder schakels om voedsel uit de regio op het bord van de burger te krijgen. Hieruit zijn diverse mooie ondernemingen en initiatieven ontstaan, zoals Herenboeren en CSA's (pluktuinen). Consumenten weten helaas nog steeds te weinig over de herkomst van hun voedsel en de neveneffecten van hun eetpatroon. Voorlichting en educatie, op/over de boerderij of tuinderij, maakt hen bewust van de keuzemogelijkheid voor duurzaam geproduceerd lokaal voedsel.

Aanbeveling: Ga in gesprek met Korte Keten projecten en maak gebruik van de kennis en ervaring van Korte Keten koplopers.

Minder kunstmest en pesticiden

Groene boeren brengen de klimaat-, stikstof-, water- en biodiversiteitsdoelen en dierwelzijn dichterbij: Omdat groene boeren minder kunstmest en importveevoer gebruiken, gaat minder CO2 en stikstof naar water en lucht. Ook de bodemkwaliteit is hoog, rijk, biodivers en daarmee wordt CO2 vastgelegd. Groene boeren maken de provincie nog mooier en de mensen gezonder: De toenemend slechtere luchtkwaliteit door oa fijnstof van de zware en bio-industrie geeft toenemend longklachten zoals astma bij kinderen en COPD bij ouderen. Ook onze waterkwaliteit (waarschijnlijk een nog veel groter gevaar dan de huidige stikstofcrisis) is slecht door residuen van oa pesticiden, kunstmest, microplastics en geneesmiddelen. Geneesmiddelen die vooral weer ingezet worden bij vermijdbare welvaartsziekten. Er is steeds meer bewijs dat de inzet van gewasbeschermingsmiddelen bijdraagt aan neurologische schade bij de boer en zijn omgeving, zoals Parkinson. Ook schade bij zwangeren en het ongeboren kind zijn beschreven met op oudere leeftijd kans op ziekten als kanker en dementie.

Aanbeveling: ga in gesprek met verschillende koplopers uit de sectoren, hoe hebben zij hun kunstmest- en pesticiden gebruik teruggedrongen en hoe is het hen gelukt daar wel een goed verdienmodel op te bouwen.

Kortom,

Neem deze punten in overweging bij de formatie en de komende provinciale plannen en als jullie een ondernemer zoeken met specifieke kennis, neem dan contact op en we koppelen jullie direct. Wij hebben een groot en sterk netwerk van groene ondernemers in Limburg.

Tevens nodigen we u uit voor een gesprek bij een koploper op het erf om over bovenstaande onderwerpen en meer te praten. **U bent van harte welkom! Geeft u maar aan wanneer schikt, dan zoeken wij de juiste locatie erbij.**

ter extra info: de lijst met aanbevelingspunten vanuit Groenboerenplan

Met vriendelijke groet,

Ruud Zanders, Geert van der Veer, Annette Harberink - Bestuur Caring Farmers
Ruud Zanders is tevens directeur van [Kipster](#) en hij woont in Limburg

namens alle Caring Farmers,
Sanne Smeets & Hanneke van Ormondt
email: sanne@caringfarmers.nl
tel: +31 20 308 6018

